

ДОКЛАД

НА

ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ ПО ОКОЛНА СРЕДА

**СЪГЛАСНО ЧЛ. 63 ОТ НАРЕДБА ЗА БАТЕРИИ И АКУМУЛАТОРИ И
ЗА НЕГОДНИ ЗА УПОТРЕБА БАТЕРИИ И АКУМУЛАТОРИ**

2021 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

	стр.
I. УВОД.....	3
II. ОСНОВЕН ПРЕГЛЕД.....	3
II.1. Цели.....	3
II.2. Информация.....	3
II.3. ООп и индивидуално изпълняващи задълженията си лица.....	4
II.4. Система за разделно събиране на НУБА.....	5
III. КОЛИЧЕСТВЕНИ ДАННИ ВЪВ ВРЪЗКА С ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЦЕЛИТЕ ПО НАРЕДБАТА.....	5
III.1. Пуснати на пазара БА.....	5
III.2. Събрани НУБА.....	6
III.3. Рециклирани НУБА.....	6
IV. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЦЕЛИТЕ НА НАЦИОНАЛНО НИВО.....	7

ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ

Наредбата - Наредба за батерии и акумулатори и за негодни за употреба батерии и акумулатори (приета с ПМС № 351 от 27.12.2012г.)

ЗУО – Закон за управление на отпадъците (изм.и доп., ДВ, бр. 98 от 27.11.2018 г.);

Наредба № 1 - Наредба № 1 от 04 юни 2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри (обн. ДВ, бр. 51 от 20.06.2014г.)

МОСВ - Министерство на околната среда и водите

ИАОС - Изпълнителна агенция по околна среда

РИОСВ – Регионална инспекция по околна среда и води

ПУДООС – Предприятие за управление дейностите по опазване на околната среда

НСИ - Национален статистически институт

АМ - Агенция Митници

НАП – Национална агенция за приходите

КЗП-Комисия за защита на потребителите

БА – Батерии и акумулатори

НУБА – Негодни за употреба батерии и акумулатори

НУАБА – Негодни за употреба автомобилни батерии и акумулатори

НУИБА – Негодни за употреба индустриални батерии и акумулатори

НУПБА – Негодни за употреба портативни батерии и акумулатори

ИУЕЕО - Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване

ИУМПС - Излезли от употреба моторни превозни средства

ООп- Организация по оползотворяване на негодни за употреба батерии и акумулатори

I. УВОД

Докладът се изготвя съгласно чл.63 от Наредбата и представя основни изводи за прилагането на разпоредбите на Наредбата на национално ниво, за отчетната 2019 г.

С Наредбата се определят задълженията на лицата и изискванията за пускане на пазара на БА, както и изискванията за третиране, и транспортиране на НУБА. Основните източници на информация са:

- Лица, притежаващи документ за дейности с отпадъци, съгласно изискванията на чл. 57 от Наредбата;
- ООп;
- Лица, изпълняващи задълженията си индивидуално;
- ПУДООС;
- АМ;
- НСИ;
- НАП;
- КЗП.

II. ОСНОВЕН ПРЕГЛЕД

II.1. Цели

Лицата, които пускат на пазара БА са длъжни да осигурят събиране на НУБА в количество, отговарящо на съответния за вида БА коефициент на събираемост.

Цели по събиране за 2019 г.:

НУПБА	НУАБА	НУИБА
≥ 45% коефициент на събираемост	≥ 100% коефициент на събираемост	≥ 25% коефициент на събираемост

Лицата, които пускат на пазара БА, включително вградени в уреди и моторни превозни, предприемат мерки за постигане на следните цели по рециклиране:

Цели по рециклиране за 2019г.:

Оловно-кисели НУБА	Никел-кадмиеви НУБА	Други НУБА
≥ 65% рециклиране от теглото на материалите	≥ 75% рециклиране от теглото на материалите	≥ 50% рециклиране от теглото на материалите
възможно най-висока степен на рециклиране на оловото	възможно най-висока степен на рециклиране на кадмия	

II.2. Информация

Лицата, извършващи дейности по третиране на НУБА трябва да притежават необходимите документи, съгласно ЗУО и имат задължения по Наредба №1 да водят отчетност, и да изготвят, и предоставят годишни отчети за извършените дейности с отпадъци.

Лицата, които пускат на пазара БА, включително вградени в уреди и моторни превозни средства имат задължение да се регистрират в регистър, поддържан от ИАОС:

<https://nwms.eea.government.bg/app/registers/batteries>.

Всички данни от регистъра са публично достъпни. Регистрацията е еднократна и безплатна, чрез „Национална информационна система за отпадъци“.

На всяко тримесечие лицата, заплащащи продуктова такса за БА в ПУДООС, ООп и лицата изпълняващи задълженията си индивидуално имат задължения да предоставят информация в ИАОС за количествата пуснати на пазара БА. ИАОС публикува обобщените данни за периода на интернет страницата си: (http://eea.government.bg/bg/prev_nsmos/waste/ba/index.html).

ООп и лицата, изпълняващи задълженията си индивидуално имат задължение да предоставят в ИАОС информация за предприетите мерки за организиране на дейностите по екологосъобразното събиране и третиране на НУБА. ПУДООС предоставя информация за събраните средства от продуктови такси, платени за БА.

ООп^{-тата} притежаващи разрешение за 2019 г. са: “Екобатери” АД“, “Рекобат” АД, “Нуба рециклиране” АД, “Трансинс батери” ООД, “Екобулбатери” АД, “Норд елрециклинг” АД, “Батери рисайклинг” ЕООД и „Еко Бат България“ АД.

Лица, изпълняващи задълженията си индивидуално са: „Монбат“ АД и „Старт“ АД.

Лицата, които не членуват в ООп и не са индивидуално изпълняващи задълженията си, заплащат продуктова такса в ПУДООС.

Постъпилите средства в ПУДООС през 2019 г. от продуктови такси по чл.59, ал.1 от ЗУО за пуснатите на пазара на Р България на батерии и акумулатори, моторни превозни средства, електрическо и електронно оборудване, масла, пневматични гуми и опаковки е представена на фиг.1.

Фиг.1 Събрани средства от продуктови такси по чл.59, ал.1 от ЗУО в ПУДООС през 2019 г., лева

*Полетата със стойност "0" отразяват дялово разпределение по-малко от 1%

Източник: ПУДООС

Ц.3.ООп и индивидуално изпълняващи задълженията си лица

Съгласно чл. 61 от Наредбата, ООп и индивидуално изпълняващи задълженията си лица имат задължения да предоставят информация в ИАОС за предприетите мерки за организиране на събирането и третирането на НУБА, привличане на нови членове и т.н., които са обобщени и представени в систематизиран вид в таблица 1.

Табл.1. Основни предприети мерки от ООп и индивидуално изпълняващи задълженията си лица

МЕРКИ

Мерки за организиране на събирането, съхраняването, рециклирането и/или оползотворяването на НУБА

- Сключване на договори с дружества за събиране и третиране на НУБА, притежаващи необходимите разрешителни документи, съгласно ЗУО;
- Поставяне на контейнери на достъпни обществени места и т. нар. мобилни пунктове за събиране на НУБА;
- Предаване за рециклиране на НУБА в други държави в ЕС, при спазване на изискванията на регламент Регламент(ЕО) №1013/2006.

Мерки за обхващане на минималния брой жители, обслужвани от системите за разделно събиране на портативни и/или автомобилни НУБА

- Разполагане на значителен брой контейнери за събиране на НУБА в училища, административни сгради, търговски обекти, детски градини и други обществени сгради;
- Оптимизиране на местата за събиране на НУБА;
- Срещи и кампании с общините, с които ООп има сключен договор, и анализиране на местата, които ще бъдат удачни за разполагане на контейнери за разделно събиране на НУБА.

Мерки, взети в случай на временно прекъсване или намаляване степента на събиране или последващо третиране

- В действие е отчетна система, осигуряваща получаването на надеждна информация във всеки момент за нивата на разделно събиране, рециклиране и оползотворяване на НУБА;

- Заложен резервен процент на разделно събиране и третиране на НУБА, който се увеличава с всяка година;
- Изплащане на възнаграждение за тон събрани и предадени НУБА в размер, който покрива разходите и осигурява разумна печалба за дружествата ангажирани със събирането и съхраняването;
- Поддържане на постоянна връзка с лицата, които пускат на пазара БА с цел предварително деклариране на количествата, които ще бъдат пуснати на пазара и за които ООп ще бъде отговорна.

Мерки за намаляване на съдържанието на тежки метали , вложени в производството на БА

- В договорите между ООп и лицата, които пускат на пазара БА е записано, че същите имат право да пускат на пазара БА, отговарящи на изискванията на Наредбата;
- Организацията следи научния и техническия прогрес по отношение на заместването на опасни вещества и препарати в БА, с други;
- Организацията установява контакти с подобни организации в държавите-членки на ЕС, с които обменя опит;
- Провеждане на информационни кампании, насочени към членовете на ООп, целящи запознаването им с вредното въздействие на тежки метали, които се влагат в БА;
- Текущ контрол и провеждане на регулярно одитиране.

Действия за информиране и насърчаване на потребителите за събиране на НУБА, привличане на нови членове на ООп, както и информиране относно влияние върху човешкото здраве, околната среда, значение на маркировката на БА и др.

- Указателни табели, информационни материали и подходящи съдове;
- Изработване на рекламни стратегии;
- Рекламирање на центровете за разделно събиране на НУБА;
- Работа с учебни заведения;
- Срещи с общини, браншови организации, училища, фирми и др.;
- Изграждане и поддържане на интернет страници на ООп.

Източник: ИАОС

III. КОЛИЧЕСТВЕНИ ДАННИ ВЪВ ВРЪЗКА С ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЦЕЛИТЕ ПО НАРЕДБАТА

III.1. Пуснати на пазара БА

Справка за пуснатите на пазара БА по периоди и обобщена такава, се публикува на интернет страницата на ИАОС: http://eea.government.bg/bg/prev_nsmos/waste/ba/index.html

Количествата пуснати на пазара БА са обобщени по вид (портативни, индустриални, автомобилни), съгласно информацията, получена от ООп^{-тата}, лицата, изпълняващи задълженията си индивидуално и лицата, които заплащат продуктова такса в ПУДООС, предоставили справка (табл.2).

Табл.2. Справка за пуснатите на пазара БА

Пуснати на пазара на Република България батерии и акумулатори ⁽¹⁾		
Вид на батериите и акумулаторите	Количество /т/	Период
Автомобилни	11446	01.01 – 31.12
Индустриални	1993	

Портативни батерии и акумулатори ⁽²⁾	Количество /т/	Период
Общо количество пуснати на пазара	1015	01.01– 31.12
Количества, които са били пуснати на пазара, но са изнесени или изпратени от страната, преди да са придобити от краен потребител	73	

Източник: ИАОС

III.2. Събрани НУБА

Събраните НУБА се обобщават по вид (портативни, автомобилни, индустриални) съгласно годишните отчети постъпили в ИАОС по реда на Наредба № 1. Съгласно разпоредбите на Наредбата лицата, които пускат на пазара автомобилни БА, са длъжни да осигурят събирането на не по-малко от 100% НУАБА, а лицата които пускат индустриални БА трябва да съберат не по-малко от 25% НУИБА. В тази връзка за поредна година са изпълнени целите за събиране на НУАБА и НУИБА (НУАБА >100% и НУИБА > 30%).

Целите за събиране на НУПБА се постигат поэтапно, съгласно сроковете по § 3 на ПЗР от Наредбата, като за 2019 г. и всяка следваща година трябва да се събере количество НУПБА, отговарящо на коефициент на събираемост не по-малък от 45%. Коефициентът на събираемост (КС) % се изчислява по Приложение № 2 към чл.17, ал.2: $КС_7 (\%) = [3 * C_7 / (P_5 + P_6 + P_7)] * 100 = 45$. През 2019 г. в страната са събрани НУПБА в количество, отговарящо на нормативно заложенния коефициент на събираемост ($КС_7 = 48\%$), като за последните години тенденцията за събраните НУПБА е в посока на увеличение.

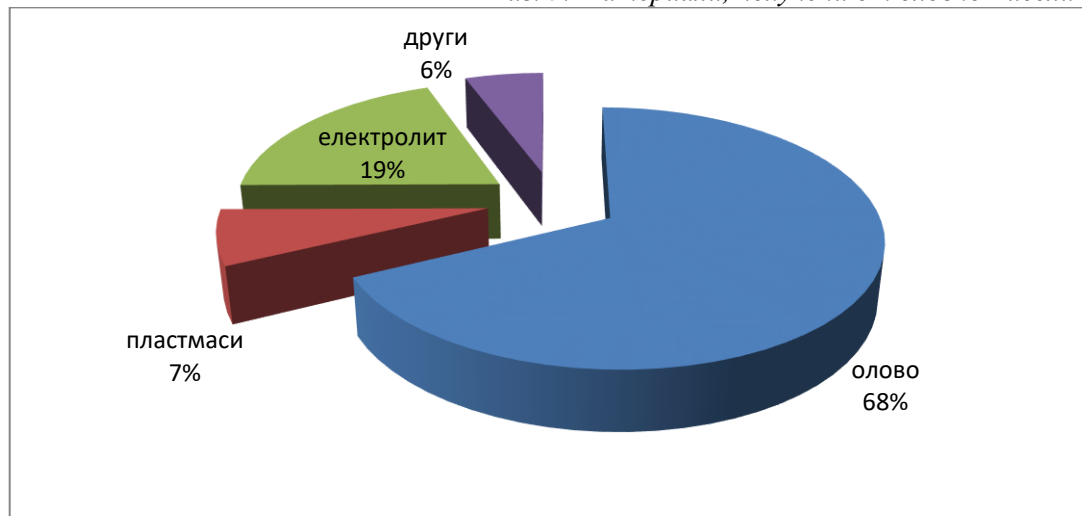
III.3. Рециклирани НУБА

През 2019 г. информацията за рециклираните НУБА е получена съгласно форматите, реда и сроковете на Наредба № 1. В страната има три работещи инсталации за предварително третиране и рециклиране на оловно-кисели НУБА („Монбат“ АД, „КЦМ“ АД, „Ел бат“ АД) и една инсталация за предварително третиране на алкални НУБА („Евро стийл трейд“ АД).

Основните материали, които се образуват от третиране на оловно-кисели НУБА са: олово, електролит, пластмаси и други.

На фиг. 5 са показани дела и вида на получените материали.

Фиг. 5. Материали, получени от оловно-кисели НУБА

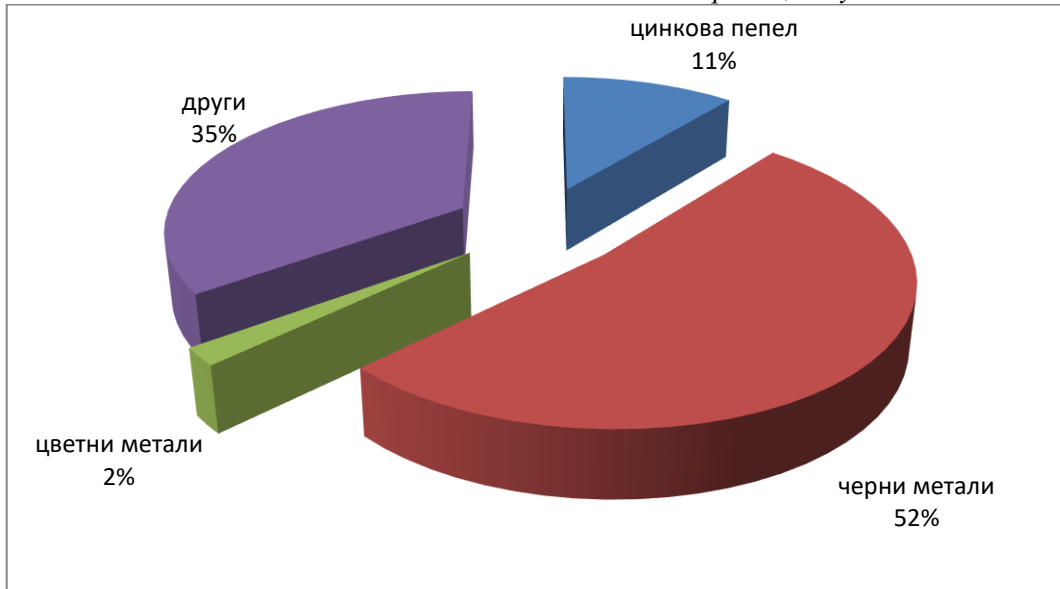

Източник: ИАОС

Средната постигната степен на рециклиране на оловото, което се съдържа в оловно-киселите НУБА е 90%, за всички инсталации. В същото време е постигната степен на рециклиране от 92% на материалите съдържащи се в оловно-киселите НУБА, общо за всички инсталации.

Основните материали, които се образуват от третиране на алкални НУБА са: черни метали, цветни метали, цинкова пепел и други, а постигнатата степен на рециклиране на материалите е 67%. На фиг. 6 са показани процента и вида на получените материали.

Фиг. 6. Материали, получени от алкални НУБА

Източник: ИАОС

С цел изпълнение на целите по рециклиране през 2019г. две от организациите по оползотворяване на НУБА са осъществили извеждане на НУБА в друга държава-членка на Европейския съюз. Съгласно данните от одиторските доклади, в Румъния са предадени за рециклиране 1,8 т алкални НУПБА и 364,840 т АНУБА.

IV. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЦЕЛИТЕ НА НАЦИОНАЛНО НИВО

Всички организации по оползотворяване, както и индивидуално изпълняващи задълженията си лица са доказали изпълнение на задълженията си по Наредбата.

През 2019г. страната е събрала НУПБА, НУАБА и НУИБА в количества, отговарящи на нормативно заложените коефициенти на събираемост.

Всички събрани НУБА, включително и тези, отделени в резултат на предварително третиране на ИУЕЕО и на разкомплектоване на ИУМПС, са предадени за предварително третиране, рециклиране и/или оползотворяване.

Р България е изпълнила целта за рециклиране на материалите, съдържащи се в оловно-киселите батерии и акумулатори.

Постигната е възможно най-висока степен на рециклиране на оловото, което се съдържа в оловно-киселите батерии и акумулатори .

Постигната е и целта на рециклиране на материалите, съдържащи се в другите НУБА.